

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om utsläppshandel och 1 § i lagen om Energimyndigheten

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om utsläppshandel och 1 § i lagen om Energimyndigheten (RP 24/2025 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Ekonomiutskottet (EkUB 7/2025 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om utsläppshandel

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utsläppshandel (1270/2023) 2 § 10, 38 och 39 punkten, 7 § 3 mom., rubriken för 21 § och 21 § 1 mom., 40 § 1 mom., 48 §, 59 § 2 mom., 64 §, 65 § 1 mom., 73 § 1 mom., 81 § 2 mom., 83 §, 86 § 1 mom., 92 § 3 mom. och 97 § 1 mom. 4 punkten samt
fogas till 2 § nya 40 och 41 punkter, till 5 § ett nytt 6 mom. och till 26 § nya 2 och 3 mom. som följer:

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

10) *auktionsplattform* en i artikel 26.1 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/2830 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG genom fastställande av regler om tidsschema, administration och andra aspekter av auktionering av utsläppsrätter för växthusgaser, nedan *auktionsförordningen*, avsedd tjänsteleverantör som ansvarar för att

Riksdagens svar RSv 51/2025 rd

genomföra auktioner som gäller utsläppsrätter och för andra uppgifter den har enligt artikel 27 i den förordningen,

38) *kommissionens verifieringsförordning* kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/2067 om verifiering av uppgifter och ackreditering av kontrollörer i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG,

39) *kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter* kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/1842 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller ytterligare åtgärder i samband med justeringar av gratis tilldelning av utsläppsrätter på grund av förändringar av verksamhetsnivå,

40) *kommissionens förordning om klimatneutralitetsplaner* kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/2441 om tillämpningsföreskrifter till Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller innehållet i och formatet för de klimatneutralitetsplaner som krävs för beviljande av gratis tilldelning av utsläppsrätter,

41) *utsläppsrapport* en rapport enligt denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt kommissionens övervakningsförordning, MRV-förordningen eller kommissionens förordning om genomförande av MRV-kraven i Corsia över en verksamhetsutövers, ett rederis eller en luftfartygsoperatörs årliga utsläpp under rapporteringsperioden, samt en rapport enligt artikel 75v i och bilaga Xa till kommissionens övervakningsförordning.

5 §

Anläggningar

Om man har ändrat verksamheten vid en anläggning så att anläggningen förutom vid start eller avstängning av anläggningen eller av en förbränningsenhet uteslutande använder biomassa och verksamhetsutövaren har meddelat Energimyndigheten att anläggningen fortsätter att bedriva verksamhet som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag, ska denna lag i enlighet med verksamhetsutövarens anmälan tillämpas på anläggningen till och med den 31 december 2025.

7 §

Fastställande av en anläggnings kapacitet

Om frågan om huruvida en anläggning ska omfattas av tillämpningsområdet för denna lag bestäms på grundval av förbränningsenheternas sammanlagda tillförda bränsleeffekt enligt bilaga I, sammanräknas de tillförda bränsleeffekterna hos samtliga tillhörande tekniska enheter i vilka bränsle förbränns. Förbränningsenheter med en tillförd bränsleeffekt på mindre än 3 megawatt ska inte beaktas i beräkningen av den sammanlagda tillförda bränsleeffekten.

Riksdagens svar RSv 51/2025 rd

21 §

Godkännande av plan för övervakning av utsläpp

En verksamhetsutövare ska utarbeta en plan för övervakning av utsläpp för en anläggning som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag och ansöka om godkännande av planen hos Energimyndigheten. En plan för övervakning av utsläpp godkänns tills vidare eller av särskilda skäl för viss tid.

26 §

Utsläppstillstånd

Om en anläggning har börjat omfattas av tillämpningsområdet för utsläppshandeln på grund av att den inte uppfyller kraven i 6 § 1 mom. 4 punkten, ska verksamhetsutövaren ansöka om utsläppstillstånd enligt 1 mom. i denna paragraf för anläggningen.

Om utsläppstillståndet för en anläggning har återkallats med stöd av 40 § 2 mom. 4 punkten, ska verksamhetsutövaren dock ansöka om utsläppstillstånd enligt 1 mom. i denna paragraf, om anläggningens genomsnittliga utsläpp från förbränning av hållbar biomassa under något kalenderår efter återkallandet utgör 95 procent av anläggningens totala utsläpp eller mindre. Utsläppstillstånd ska sökas utan dröjsmål och senast före utgången av kalenderåret i fråga, om det uppstår misstanke om att den ovan avsedda gränsen på 95 procent underskrids.

40 §

Återkallande av en anläggnings utsläppstillstånd och av beslut om en plan för övervakning av utsläpp

En anläggning anses ha upphört med sin verksamhet i de fall som anges i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter. Verksamhetsutövaren ska omedelbart efter det att verksamheten vid en anläggning har upphört göra en anmälan till Energimyndigheten om att verksamheten har upphört. En anmälan om att två eller fler anläggningar har slagits samman, eller om att ett miljötillstånd som gäller en anläggnings verksamhet har upphört att gälla med stöd av 88 § i miljöskyddslagen eller återkallats med stöd av 93 § i den lagen, ska också göras till Energimyndigheten omedelbart när anläggningarna har slagits samman eller miljötillståndet har upphört att gälla eller återkallats.

48 §

Minskning av gratis tilldelning av utsläppsrätter under tilldelningsperioden 2026—2030

Det antal utsläppsrätter som tilldelas en befintlig anläggning minskas med 20 procent, om en verksamhetsutövare som omfattas av kravet på obligatorisk energibesiktning av företag enligt 6 §

Riksdagens svar RSv 51/2025 rd

i energieffektivitetslagen (1429/2014) eller som har befriats från det kravet på de grunder som anges i 7 § i den lagen inte har iakttagit rekommendationerna i energibesiktningen eller i energiledningssystemet. Antalet utsläppsrätter minskas dock inte, om verksamhetsutövaren visar att de villkor som anges i artikel 22a i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter uppfylls.

Det antal utsläppsrätter som tilldelas en befintlig anläggning minskas med 20 procent, om en verksamhetsutövare som omfattas av skyldigheten enligt artikel 10a.1 femte stycket i utsläppshandelsdirektivet att upprätta en plan för klimatneutralitet som avses i artikel 10b.4 i utsläppshandelsdirektivet inte lämnar in en plan för klimatneutralitet till Energimyndigheten inom den tidsfrist som anges i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter. Antalet utsläppsrätter minskas också om de övriga villkor som anges i artikel 22b i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter, i kommissionens förordning om klimatneutralitetsplaner eller i kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter inte uppfylls.

Den sammanlagda minskning av antalet utsläppsrätter som görs med stöd av 1 och 2 mom. är högst 20 procent.

Om verksamhetsutövaren visar att den har iakttagit de rekommendationer som avses i 1 mom. efter det att beslutet om gratis tilldelning av utsläppsrätter har meddelats, ska minskningen av antalet utsläppsrätter slopas i fråga om gratis tilldelning av utsläppsrätter för de återstående kalenderåren av tilldelningsperioden. Bestämmelser om slopandet av minskningen finns dessutom i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter och i kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter.

Verksamhetsutövaren ska utarbeta och genomföra ett förfarande för de rekommendationer som avses i 1 mom. och upprätthålla det på det sätt som föreskrivs i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter.

59 §

Registrering av gratis tilldelning av utsläppsrätter

Om en anläggning har upphört med sin verksamhet, får utsläppsrätter inte registreras på anläggningens konto för återstoden av kalenderåret som följer på den dag då verksamheten upphörde eller för åren därefter. Bestämmelser om de villkor som ska uppfyllas för att en anläggning ska anses ha upphört med sin verksamhet och om upphörande av registrering av utsläppsrätter finns i förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter. Energimyndigheten fattar beslut om att upphöra med registreringen av utsläppsrätter.

64 §

Reglerna för gratis tilldelning av utsläppsrätter för luftfart

Den kalkylerade andel som de utsläppsrätter som tilldelas luftfartygsoperatörer gratis utgör av det totala antalet utsläppsrätter för luftfart är 85 procent 2024 och 2025, av vilket 25 procent överförs till auktion 2024 och 50 procent 2025. Utsläppsrätter som tilldelas gratis ska tilldelas luftfartygsoperatörer i proportion till deras andel av verifierade utsläpp från luftfartsverksamhet som rapporteras för 2023. Den beräkningen ska också ta hänsyn till verifierade utsläpp från luftfarts-

Riksdagens svar RSV 51/2025 rd

verksamhet som rapporterats för de flygningar som omfattas av utsläppshandelssystemet först från och med den 1 januari 2024.

Från 2026 tilldelas luftfartygsoperatörer gratis utsläppsrätter endast på basis av den användning av hållbara flygbränslen som avses i 65 §.

65 §

Gratis tilldelning av utsläppsrätter för användning av hållbara flygbränslen

Kommersiella luftfartygsoperatörer får varje år ansöka om gratis tilldelning av utsläppsrätter på basis av användningen av hållbara flygbränslen under det föregående året för flygningar för vilka utsläppsrätterna ska överlämnas mellan den 1 januari 2024 och den 31 december 2030, förutom flygningar för vilka det kravet anses vara uppfyllt enligt artikel 28a.1 i utsläppshandelsdirektivet. På reglerna för gratis tilldelning av utsläppsrätter tillämpas artikel 3c.6 i utsläppshandelsdirektivet. De utsläppsrätter som tilldelas gratis dras av från det antal utsläppsrätter som auktioneras ut.

73 §

Skyldighet att överlämna utsläppsrätter

Verksamhetsutövare, rederier och luftfartygsoperatörer ska varje år före utgången av september till det unionsregister som avses i 69 § överlämna ett antal utsläppsrätter som motsvarar de utsläpp som varje verksamhetsutövers anläggning eller varje rederi eller luftfartygsoperatör har gett upphov till under det föregående kalenderåret och som har verifierats i enlighet med 7 kap.

81 §

Godkännande av kontrollör

En kontrollör som är ackrediterad eller certifierad i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet jämföras med en kontrollör som avses i 1 mom., om kontrollören är en sammanslutning eller stiftelse eller en del av en sådan och uppfyller förutsättningarna enligt 79 § och om förfarandet vid ackrediteringen motsvarar förfarandet enligt lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven, eller om en fysisk person har certifierats som kontrollör av en sådan annan nationell myndighet i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som avses i artikel 55.2 i kommissionens verifieringsförfordning.

Riksdagens svar RSV 51/2025 rd

83 §

Kontrollör som ska användas

En verksamhetsutövare, en luftfartygsoperatör och ett rederi ska vid verifieringen av utsläppsrapporter, referensdatarapporter, datarapporter för nya deltagare, rapporter om årlig verksamhetsnivå och klimatneutralitetsrapporter samt vid verifieringen av annulleringen av klimatkrediter enligt Corsia-systemet använda en kontrollör som har godkänts med stöd av denna lag.

86 §

Verifieringsrapport

Kontrollören ska upprätta en verifieringsrapport om verifieringen av en anläggnings och en luftfartygsoperatörs utsläppsrapport, en rapport enligt 39 §, en referensdatarapport, en datarapport för ny deltagare, en rapport om årlig verksamhetsnivå och en klimatneutralitetsrapport.

92 §

Avgift för överskriden utsläppsrätt

Överskridningsavgiften är 100 euro per ton koldioxidekvivalenter för vilket utsläppsrätter inte har överlämnats. Från och med den handelsperiod som inletts 2013 höjs avgiften för en överskriden utsläppsrätt i enlighet med förändringarna i det europeiska konsumentprisindexet.

97 §

Utsläppshandelsförseelse

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

4) försummar att lämna in en rapport eller anmälan enligt 55 § för minskning av antalet utsläppsrätter eller lämnar felaktiga uppgifter,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *utsläppshandelsförseelse* dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den

20 ____.

Riksdagens svar RSv 51/2025 rd

Lag

om ändring av 1 § i lagen om Energimyndigheten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Energimyndigheten (870/2013) 1 § 2 mom. 11 och 12 punkten, sådana de lyder i lag 634/2020, som följer:

1 §

Uppgifter

Energimyndigheten sköter de uppgifter som myndigheten har enligt

11) lagen om utsläppshandel (1270/2023),
12) lagen om handel med utsläppsrätter för distribution av fossila bränslen (1066/2024),

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 16.5.2025

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare